

POMURSKI EPIDEMIOLOŠKI VESTNIK AVGUST 2020

V mesecu **avgustu 2020** smo iz regije Murska Sobota prejeli **235*** prijav nalezljivih bolezni. Stopnja obolenja (**20.5/10000** prebivalcev) je bila višja kot avgusta 2019 (12.5/10000) in višja od petletnega povprečja (15.6/10000).

Najvišjo stopnjo obolenosti smo zabeležili v upravni enoti **Ljutomer** (32.6/10000 prebivalcev), najnižjo pa v upravni enoti **Murska Sobota** (17.6/10000).

Pet najpogosteje prijavljenih nalezljive bolezni v tem mesecu so bile: **lymska borelioza, covid-19, herpes zoster, šen in sepsa**.

*V tem številu niso upoštevani primeri AIDS, SPO, tuberkuloze ter pljučnic (MKB-10: J12, J15-18).

GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI PO UPRAVNIH ENOTAH V AVGUSTU 2020

ŠIFRANT DIAGNOZ	OBOLENJE	LENDAVA	MURSKA SOBOTA	GORNJA RADGONA	LJUTOMER	SKUPAJ	AVGUST 2019	povprečje 2015-2019
A02.0	SALMONELNI ENTERITIS	3	5	-	-	8	5	5.2
A04.7	ENTERITIS, KI GA POVZROČA CLOSTRIDIUM DIFFICILE	2	4	-	1	7	6	9.6
A04.5	KAMPILOBAKTERIOZA	2	3	1	-	6	12	9.2
A08.0	ROTAVIRUSNI ENETRITIS	1	-	1	-	3	7	5.6
A08.1	AKUTNA GASTROENTEROPATIJA, KI JO POVZROČA NORWALK VIRUS	1	1	-	-	2	7	7.6
A02.1	SALMONELOZNA SEPSA	-	1	-	-	1	-	-
U07.1	COVID - 19	11	13	5	2	31	-	-
B02.9	ZOSTER BREZ ZAPLETA	4	12	5	6	27	30	28.2
J03.0	STREPTOKOKNI TONZILITIS	1	-	-	-	1	17	11
B01.9	VARIČELA BREZ KOMPLIKACIJ	1	-	-	-	-	1	6.4
A46	ERYSIPEL - ŠEN	1	12	6	7	26	33	34.6
A41	SEPSA	5	7	2	1	15	5	7.4
A40	SEPSA – STREPTOKOKNA	-	-	1	-	1	-	2.0
A69.2	LYMSKA BORELIOZA	10	33	19	39	101	30	50.2
A84.1	CENTRALNOEVROPSKI ENCEFALITIS, KI GA PRENAŠA KLOP	-	1	-	1	2	-	0.2
A98.5	HEMORAGIČNA VROČICA RENALNIM SINDROMOM	-	1	-	-	1	-	0.4
B35	DERMATOFITITIS LAB. DOKAZ	-	-	1	-	1	-	-
B86	SKABIES	-	-	1	-	1	-	-
	SKUPAJ	42	94	42	57	235	153	179.2
	MORBIDITETA/10000	18.7	17.6	21.1	32.6	20.5	12.5	15.6

RESPIRATORNE NALEZLJIVE BOLEZNI

Število respiratornih obolenj se je v mesecu avgustu znižalo, tako da je bilo **25%** vseh prijavljenih nalezljivih bolezni respiratornih. Na prvem mestu je bila okužba s covid-19, ki je predstavljala **52%** vseh prijavljenih respiratornih nalezljivih bolezni. Najvišja stopnja obolenosti je bila v **UE Lendava** (4/10000 prebivalcev).

AKUTNI RESPIRATORNI INFEKTI, GRIPA

V mesecu avgustu se je število akutnih respiratornih obolenj znižalo, tako smo od izbranih zdravnikov mreže za spremljanje ARI in GPB, prejeli **43 prijav ARI**, od ostale zdravstvene službe pa še dodatnih **134 prijav ARI**, prijav gripe nismo prejeli.

ČREVESNE NALEZLJIVE BOLEZNI

Črevesne nalezljive bolezni so predstavljale **11%** vseh prijavljenih bolezni. Zabeležili smo **27** primerov črevesnih nalezljivih bolezni od tega **8** salmoneloznih enteritisev, **7** enteritisev, ki ga povzroča *Clostridium difficile*, **6** kampilobakterioz, **3** rotavirusne enteritise, **2** akutni gastroenteropatiji povzročeni z norwalk virusom ter **1** prijavo salmonelozne sepse.

TRANSMISIVNE BOLEZNI

V avgustu se je število transmisivnih bolezni povišalo, tako smo prijavi 101 primer **lymske borelioze**, **2** primera okužbe s **KME** ter **1** primer **HMRS**.

SEPSE

Prejeli smo **16** prijav sepse. Povzročitelji so bili stafilokoki, *E. coli*, streptokoki in drugi gram negativni mikroorganizmi.

ANTIRABIČNA AMBULANTA

Avgusta smo v antirabični ambulanti obravnavali **5** oseb, ki so jih poškodovale neznan ali znane živali. V štirih primerih je poškodbo povzročil pes, v enem primeru, pa mačka. S cepljenjem nismo pričeli pri nobeni osebi.

EPIDEMIOLOŠKE NOVICE

Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2

V Sloveniji smo z uvedenimi ukrepi za zajezitev širjenja virusa SARS-CoV-2 uspešno obvladali epidemijo in prihajamo v čas, ko se življenje počasi vrača na ustaljene tirnice. Kljub temu ocenjujemo, da je virus še vedno med nami in se lahko začne ponovno širiti, če ne bomo ohranili nekaterih uvedenih ukrepov in navad. Spodaj zato objavljamo priporočila za ravnanje, ki jih je mogoče smiselno prilagoditi na različna področja življenja, vključno z izvajanjem gospodarskih dejavnosti.

SPLOŠNI UKREPI ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE Z VIRUSOM SARS-COV-2 V OBDOBJU SPROŠČANJA UKREPOV

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) smo pripravili splošna priporočila za preprečevanje širjenja okužbe, ki jih je smiselno upoštevati ves čas. Da bi ugodno epidemiološko situacijo ohranili tudi v prihodnje, je izjemno pomembno upoštevanje osnovnih temeljnih **higienskih ukrepov** in **medosebne razdalje vsaj 1,5 metra**.

Ohranimo razdaljo:

Ko se družimo z osebami izven skupnega gospodinjstva, pazimo, da vzdržujemo medsebojno razdaljo najmanj 1,5 m oz. 2 m.

Ohranimo čiste roke:

Poskrbimo za redno in temeljito umivanje rok. Če umivanje rok ni izvedljivo, si roke pravilno razkužimo.

Postopek pravega umivanja oziroma razkuževanja rok je dostopen na naslednjih povezavah:

- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_umivanje_rok.pdf (strip)
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_umivanje_rok_plakat-a3.pdf (plakat)
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_uporaba-razkuzila_trgovine_a4_p.pdf
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_uporaba-razkuzila.pdf (strip)
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_uporaba-razkuzila_plakat-a3.pdf (plakat)

Skrbimo za higieno kihanja in kašlja:

Upoštevamo pravilno higieno kašlja (preden zakašljamo/kihnamo, si pokrijemo usta in nos s papirnatim robčkom ali zakašljamo/kihnamo v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo.

Infografika o pravilni higieni kašlja je dostopna [na naslednji povezavi](#).

Ne dotikamo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.

Ostanimo doma:

Če zbolimo z znaki akutne okužbe dihal (nahod, kašelj, bolečine v žrelu, povišana telesna temperatura, bolečine v mišicah...), ostanemo doma in omejimo stike z ostalimi ljudmi ter upoštevamo zgoraj našete higienske ukrepe.

Uporaba mask

Uporaba nemedicinske obrazne maske je priporočljiva:

- za osebe s simptomi ali znaki covid-19 (slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, izguba vonja ali okusa, bolečine v žrelu),
- za osebe, ki negujejo bolnika s sumom na covid-19 ali s potrjenim covid-19 (v tem primeru priporočamo uporabo zaščitne maske),
- za osebe, ki negujejo osebo z rizičnimi dejavniki za težji potek covid-19, ki ni iz istega gospodinjstva,
- za osebe, ki se zadržujejo v zdravstveni ustanovi,
- za osebe, ki uporabljajo javni prevoz,
- za osebe, ki se zadržujejo v zaprtem prostoru, v katerem se zadržujejo ljudje iz različnih gospodinjstev in ni mogoče vzdrževati medosebne razdalje najmanj 1,5 metra.

Priporočila za uporabo mask pri mladoletnih osebah, v šolstvu in na delovnem mestu so [na naslednji povezavi](#).

Pri uporabi mask je treba upoštevati pravilno namestitvev in odstranitev maske ter upoštevati načelo nedotikanja maske med upo rabo. Prikaz pravilne namestitve in odstranitve maske je prikazan [na naslednji povezavi](#).

Podrobnejša priporočila za preprečevanje okužbe najdete [na naslednji povezavi](#), infografiko pa [na naslednji povezavi](#).

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA IZVAJANJE RAZLIČNIH DEJAVNOSTI

Za preprečevanje ponovnega širjenja virusa so potrebne določene prilagoditve tudi pri izvajanju različnih dejavnosti, in sicer:

- upoštevanje splošnih priporočil (navedeno zgoraj);
- redno in temeljito čiščenje prostorov in površin (več na: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>);
- redno in temeljito prezračevanje prostorov (več na: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>);
- omogočeno razkuževanje rok za zaposlene in stranke;
- vidna izpostavitve splošnih priporočil za preprečevanje širjenja virusa;
- preprečitev uporabe pripomočkov, naprav itd., ki so na razpolago ljudem iz različnih gospodinjstev, razen če je zagotovljeno razkuževanje po vsakem uporabniku.

Navodila in priporočila NIJZ za različne dejavnosti

Na NIJZ smo za najbolj razširjene dejavnosti ob sproščanju ukrepov pripravili priporočila za njihovo varno izvajanje. Najdete jih na naslednji povezavi <https://www.nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.

Če med njimi ne najdete priporočil za vašo specifično dejavnost, smiselno uporabljajte zgoraj navedena priporočila in priporočila za sorodne dejavnosti.

Natančnejša navodila za posamezno delovno mesto poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih v najkrajšem možnem času. Spletna stran medicine dela je dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>.

KORISTNE POVEZAVE

- [Ključne informacije o novem koronavirusu SARS-CoV-2](#)
- [Pogosta vprašanja in odgovori o novem koronavirusu SARS-CoV-2](#)
- [Dnevno spremljanje okužb s SARS-CoV-2 \(COVID-19\)](#)
- [Tedensko spremljanje importiranih primerov okužb s SARS-CoV-2 \(COVID-19\)](#)
- Gradiva za splošno in strokovno javnost, ki jih lahko prenesete na svoje naprave, natisnete in uporabite za osveščanje so na voljo [na naslednji povezavi](#).

Pripravile: Teodora Petraš, Urška Milič, Jožica Kociper in Andreja Fajs.